

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z GEOGRAFII

Na podstawie programu nauczania i podręcznika „Geografia bez tajemnic 8” WSiP

Ogólne kryteria oceniania

W procesie oceniania obowiązuje zasada kumulacji wymagań. Otrzymanie oceny wyższej wiąże się z koniecznością spełnienia wymagań na oceny niższe.

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń opanował najbardziej elementarne wiadomości, które są niezbędne do dalszej nauki.

- **Wiedza:** z pomocą nauczyciela wyjaśnia podstawowe pojęcia geograficzne, wymienia obiekty geograficzne.
- **Umiejętności:** odczytuje pojedyncze symbole z legendy mapy i wskazuje obiekty na globusie i mapie.
- **Postawa:** wykazuje chęć do pracy i przy wsparciu nauczyciela wykonuje zadania.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń opanował wiedzę o umiarkowanym stopniu trudności, ważną w codziennym życiu.

- **Wiedza:** wyjaśnia podstawowe pojęcia, z pomocą nauczyciela omawia podstawowe cechy oraz lokalizuje najważniejsze obiekty geograficzne.
- **Umiejętności:** samodzielnie czyta mapę, posługuje się skalą i rozróżnia pojęcia, zjawiska. Potrafi wyciągnąć proste wnioski z tekstu lub schematu/ilustracji.
- **Postawa:** w sytuacjach typowych pracuje samodzielnie.

Ocena dobra (4)

Uczeń sprawnie operuje zdobytą wiedzą i potrafi ją zastosować w praktyce.

- **Wiedza:** omawia współzależności i powiązania geograficzno-przyrodnicze charakteryzuje krajobrazy.
- **Umiejętności:** samodzielnie rozwiązuje zadania geograficzne z wykorzystaniem umiejętności matematycznych i korzysta i czyta różne z mapy.
- **Postawa:** jest aktywny na lekcji.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń w pełni opanował zakres materiału przewidziany podstawą programową i potrafi ją wykorzystać w kolejnych etapach kształcenia.

- **Wiedza:** posiada bogaty zasób wiedzy, wyjaśnia zależności zachodzące w środowisku.
- **Umiejętności:** analizuje wykresy (klimatogramy), wyciąga logiczne wnioski przyczynowo - skutkowe oraz sprawnie rozwiązuje zadania geograficzne z wykorzystaniem umiejętności matematycznych, podaje argumenty i ocenia wpływ człowieka.
- **Postawa:** pracuje całkowicie samodzielnie.

Ocena celująca (6)

Uczeń wyraźnie wykracza poza standardowy program nauczania i wykazuje się wiedzą w sytuacjach nietypowych.

- **Wiedza:** posiada wiedzę wykraczającą poza podręcznik i swobodnie łączy wiedzę z różnych działów przyrody i geografii i innych przedmiotów.
- **Umiejętności:** rozwiązuje nietypowe zadania problemowe.
- **Postawa:** bierze udział w konkursach geograficznych, przygotowuje prace dodatkowe.

Wyróżniono następujące wymagania programowe: konieczne (K), podstawowe (P), rozszerzające (R), dopełniające (D) i wykraczające poza program nauczania (W).

- Wymagania **konieczne (K)** – obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające uczniowi dalszą naukę, bez których uczeń nie jest w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.
- Wymagania **podstawowe (P)** – obejmują wymagania z poziomu K oraz wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie dalszej nauki.
- Wymagania **rozszerzające (R)** – obejmują wymagania z poziomów K i P oraz wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, dotyczące zagadnień bardziej złożonych i nieco trudniejszych, przydatnych na kolejnych poziomach kształcenia.
- Wymagania **dopełniające (D)** – obejmują wymagania z poziomów K, P i R oraz obejmują wiadomości i umiejętności złożone dotyczące zadań problemowych, o wyższym stopniu trudności.
- Wymagania **wykraczające (W)** – stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych i złożonych.

DZIAŁ	WYMAGANIA EDUKACYJNE
I. Azja cz.1	Wymagania na ocenę DOPUSZCZAJĄCĄ (Konieczne – K) Uczeń wskazuje na mapie umowną granicę między Europą a Azją. Odczytuje z mapy współrzędne geograficzne skrajnych punktów Azji. Wyjaśnia swoimi słowami, co to jest tsunami i w jaki sposób dochodzi do powstawania trzęsień ziemi. Wskazuje na mapie obszar określany jako pacyficzny pierścień ognia. Opisuje na podstawie klimatogramu roczny przebieg temperatury powietrza i opadów w klimacie zwrotnikowym monsunowym. Wyjaśnia, dlaczego podstawą wyżywienia mieszkańców Azji Wschodniej i Południowo-Wschodniej jest ryż. Wymagania na ocenę DOSTATECZNĄ (Podstawowe – P) Uczeń oblicza rozciągłość południkową i opisuje konsekwencje tej rozciągłości dla Azji. Wyjaśnia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie płyt litosfery. Przedstawia związek między przebiegiem granic płyt litosfery a występowaniem rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami. Na podstawie klimatogramu porównuje warunki klimatyczne w klimacie zwrotnikowym suchym i klimacie zwrotnikowym monsunowym. Wymagania na ocenę DOBRĄ (Rozszerzające – R) Uczeń podaje przykłady skrajnych wartości zjawisk geograficznych w Azji, w szczególności w odniesieniu do: ukształtowania terenu, klimatu, sieci rzecznej, gęstości zaludnienia. Wymienia negatywne skutki trzęsień ziemi i tsunami na życie człowieka. Na podstawie schematu wyjaśnia mechanizm powstawania monsunu letniego i zimowego. Wymienia zastosowanie ryżu w życiu codziennym mieszkańców Azji Południowo-Wschodniej. Wymagania na ocenę BARDZO DOBRĄ (Dopełniające – D) Uczeń na podstawie mapy wyjaśnia zróżnicowanie rozmieszczenia ludności w Azji oraz uzasadnia, że Azja jest obszarem wielkich kontrastów geograficznych. Opisuje sposoby zapobiegania tragicznym skutkom trzęsień ziemi i tsunami. Analizuje możliwości przewidywania niebezpiecznych zjawisk sejsmicznych oraz zapobiegania ich skutkom. Wykazuje związek między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej. Wymagania na ocenę CELUJĄCĄ (Wykraczające – W)

	Uczeń podaje przyczyny zróżnicowania gospodarczego wybranych państw Azji. Korzysta z nowoczesnych aplikacji informujących o wystąpieniu zjawisk sejsmicznych. Podaje podstawowe zasady zachowania podczas wystąpienia trzęsień ziemi. Wyjaśnia, dlaczego opóźniający się monsun letni może być przyczyną wystąpienia klęski głodu.
II. Azja cz. 2	Wymagania na ocenę DOPUSZCZAJĄCĄ (Konieczne – K) Uczeń wymienia skojarzenia z Japonią. Opisuje na podstawie mapy położenie fizycznogeograficzne Japonii. Na podstawie mapy opisuje zróżnicowanie przestrzenne gęstości zaludnienia w Chinach. Na podstawie mapy opisuje przestrzenne zróżnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego Indii. Omawia zmiany liczby ludności w Indiach. Przy pomocy nauczyciela wskazuje na mapie miejsca wybranych konfliktów na Bliskim Wschodzie. Wymienia najważniejsze cechy islamu. Wymagania na ocenę DOSTATECZNĄ (Podstawowe – P) Uczeń uzasadnia, że Japonia jest obecnie jedną z najpotężniejszych i najnowocześniejszych gospodarek świata. Podaje najważniejsze czynniki rozmieszczenia ludności w Chinach oraz wymienia kierunki rozwoju gospodarczego Chin. Podaje przykłady czynników utrudniających i ułatwiających rozwój społeczno-gospodarczy Indii. Dokonuje charakterystyki wybranych przemian gospodarczych w Indiach. Omawia rozmieszczenie złóż ropy naftowej na Bliskim Wschodzie i wyjaśnia jej znaczenie dla gospodarki państw bliskowschodnich. Wymagania na ocenę DOBRĄ (Rozszerzające – R) Uczeń opisuje warunki przyrodnicze, historyczne i kulturowe Japonii oraz określa ich wpływ na rozwój gospodarczy kraju. Wymienia i wyjaśnia dawne, obecne oraz przyszłe wyzwania demograficzne Chin. Ocenia rolę czynników społecznych, w tym kontrastów, dla rozwoju gospodarczego Indii. Omawia wpływ czynników społecznych na poziom i tempo rozwoju gospodarczego państw na Bliskim Wschodzie. Wymagania na ocenę BARDZO DOBRĄ (Dopelniające – D) Uczeń ocenia wpływ warunków przyrodniczych i społeczno-kulturowych na rozwój gospodarczy Japonii. Wyjaśnia cele i zasady oraz dokonuje oceny polityki jednego dziecka w Chinach. Wyjaśnia znaczenie przemysłu nowoczesnych technologii w rozwoju gospodarczym Indii. Charakteryzuje kulturę Bliskiego Wschodu ze szczególnym uwzględnieniem struktury religijnej. Wymagania na ocenę CELUJĄCĄ (Wykraczające – W)

	Uczeń omawia problemy mieszkańców Japonii związane m.in. z pogonią za sukcesem i dążeniem do maksymalizowania wydajności pracy. Prognozuje zmiany roli i znaczenia Chin w światowej gospodarce i polityce. Wskazuje kierunki rozwoju społecznego Indii, które mogą mieć kluczowy wpływ na rozwój gospodarczy w przyszłości. Wymienia przyczyny i miejsca wojen i konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie.
III Afryka, cz. 1	Wymagania na ocenę DOPUSZCZAJĄCĄ (Konieczne – K) Uczeń wskazuje Afrykę na mapie świata. Wymienia główne strefy klimatyczne i roślinne Afryki. Własnymi słowami wyjaśnia pojęcia: Sahel, pustynnienie, nomadowie, głód i niedożywienie. Pokazuje na mapie rejon Sahelu oraz obszary Afryki szczególnie zagrożone głodem. Wymagania na ocenę DOSTATECZNĄ (Podstawowe – P) Uczeń opisuje położenie Afryki oraz rozmieszczenie głównych stref klimatycznych i roślinnych. Wymienia podstawowe cechy przyrodnicze Sahelu oraz podstawowe przyczyny problemów wyżywienia w Afryce. Wymagania na ocenę DOBRĄ (Rozszerzające – R) Uczeń wyjaśnia symetryczny względem równika układ stref klimatycznych, roślinnych i glebowych Afryki. Wymienia przyczyny pustynnienia oraz tradycyjne metody gospodarowania w strefie Sahelu. Wyjaśnia wpływ suszy, ubóstwa, konfliktów i szybkiego przyrostu liczby ludności na problemy wyżywienia. Wymagania na ocenę BARDZO DOBRĄ (Dopelniające – D) Uczeń charakteryzuje wybraną strefę Afryki i wykazuje związki między klimatem, roślinnością i glebami. Wymienia kierunki zmian, które mają wpływ na sposoby gospodarowania w strefie Sahelu. Omawia skutki niedożywienia oraz zależności między warunkami przyrodniczymi i społeczno-gospodarczymi a problemem głodu. Wymagania na ocenę CELUJĄCĄ (Wykraczające – W) Uczeń wyjaśnia wpływ położenia geograficznego i innych czynników klimatotwórczych na zróżnicowanie środowiska Afryki. Wymienia sposoby zapobiegania pustynnieniu Sahelu. Proponuje i ocenia sposoby ograniczania problemu głodu i niedożywienia w Afryce.
	Wymagania na ocenę DOPUSZCZAJĄCĄ (Konieczne – K)

IV. Afryka, cz. 2	Uczeń wskazuje Kenię, Maroko i Rwanę na mapie Afryki. Podaje przykłady walorów turystycznych Kenii oraz nowoczesnych gałęzi gospodarki rozwijających się w Maroku i Rwandzie. Wymagania na ocenę DOSTATECZNĄ (Podstawowe – P) Uczeń wymienia główne przyrodnicze i kulturowe walory turystyczne Kenii. Wyjaśnia pojęcie safari. Opisuje wybrane przykłady rozwoju nowoczesnej gospodarki w Maroku i Rwandzie. Wymagania na ocenę DOBRĄ (Rozszerzające – R) Uczeń wyjaśnia, dlaczego warunki przyrodnicze Kenii sprzyjają rozwojowi turystyki. Wyjaśnia znaczenie nowych technologii, usług i inwestycji dla rozwoju gospodarczego Maroka i Rwandy. Wymagania na ocenę BARDZO DOBRĄ (Dopelniające – D) Uczeń omawia znaczenie turystyki dla gospodarki i mieszkańców Kenii oraz wskazuje jej pozytywne i negatywne skutki. Porównuje kierunki rozwoju nowoczesnej gospodarki Maroka i Rwandy oraz wyjaśnia przyczyny występujących między nimi różnic. Wymagania na ocenę CELUJĄCĄ (Wykraczające – W) Uczeń ocenia możliwości rozwoju turystyki w Kenii z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Ocenia znaczenie rozwoju nowoczesnych sektorów gospodarki dla poprawy poziomu życia mieszkańców Maroka i Rwandy.
V. Ameryka Północna	Wymagania na ocenę DOPUSZCZAJĄCĄ (Konieczne – K) Uczeń własnymi słowami wyjaśnia, co to jest tornado i cyklon tropikalny. Wyjaśnia pojęcie technopolia i podaje przykład technopolii w USA. Wymagania na ocenę DOSTATECZNĄ (Podstawowe – P) Uczeń wskazuje na mapie miejsca tworzenia się cyklonów tropikalnych oraz występowania tornad. Wymienia cechy technopolii oraz przyczyny marnowania żywności w USA. Wymagania na ocenę DOBRĄ (Rozszerzające – R)

	Uczeń omawia warunki powstawania cyklonów tropikalnych i tornad. Przedstawia skutki przejścia cyklonu tropikalnego i tornada. Na podstawie danych statystycznych dotyczących wybranych produktów i surowców określa pozycję Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej. Wymagania na ocenę BARDZO DOBRĄ (Dopelniające – D) Uczeń wymienia nazwy cyklonów tropikalnych w zależności od regionu świata, w którym występują. Podaje przykłady i omawia rolę usług w gospodarce Stanów Zjednoczonych. Wymagania na ocenę CELUJĄCĄ (Wykraczające – W) Uczeń przedstawia zależności między działalnością człowieka a intensyfikacją katastrofalnych zjawisk atmosferycznych. Wymienia przykładowe amerykańskie koncerny i określa ich wpływ na gospodarkę świata.
VI. Ameryka Południowa	Wymagania na ocenę DOPUSZCZAJĄCĄ (Konieczne – K) Uczeń wyjaśnia pojęcia rdzenna ludność i dzielnica biedy. Wskazuje na mapie obszary Ameryki Południowej zamieszkiwane przez liczne grupy ludności rdzennej. Wskazuje na mapie Nizinę Amazonki i podaje podstawowe cechy dżungli tropikalnej. Wymagania na ocenę DOSTATECZNĄ (Podstawowe – P) Uczeń podaje przykłady ludów rdzennych Ameryki Południowej. Wymienia podstawowe przyczyny powstawania dzielnic biedy w wielkich miastach. Wymienia znaczenie lasu równikowego dla Ziemi. Wymagania na ocenę DOBRĄ (Rozszerzające – R) Uczeń omawia wybrane problemy społeczne i gospodarcze rdzennej ludności. Wyjaśnia związek między migracją ze wsi do miast a rozwojem dzielnic biedy. Wyjaśnia, co to jest deforestacja i podaje jej przyczyny. Wymagania na ocenę BARDZO DOBRĄ (Dopelniające – D) Uczeń wyjaśnia wpływ procesów historycznych i współczesnych przemian gospodarczych na sytuację rdzennej ludności. Omawia warunki życia mieszkańców dzielnic biedy oraz problemy związane z ich rozwojem. Omawia związki między warunkami środowiska lasu równikowego a rozwojem gospodarczym tego regionu. Wymagania na ocenę CELUJĄCĄ (Wykraczające – W)

	Uczeń ocenia działania służące poprawie sytuacji rdzennej ludności oraz mieszkańców dzielnic biedy w Ameryce Południowej. Omawia szanse i zagrożenia związane z kontynuacją obecnej polityki gospodarczej Brazylii.
VII. Australia i Oceania oraz obszary okołobiegunowe	Wymagania na ocenę DOPUSZCZAJĄCĄ (Konieczne – K) Uczeń wskazuje na mapie Australię i Oceanię. Korzystając z mapy, podaje cechy ukształtowania powierzchni Australii. Wyjaśnia pojęcie Aborygen. Na podstawie mapy omawia rozmieszczenie ludności w Australii. Wyjaśnia pojęcie Antarktyda i wskazuje jej obszar na mapie. Wymagania na ocenę DOSTATECZNĄ (Podstawowe – P) Uczeń, korzystając z mapy, wskazuje i nazywa skrajne miejsca na N, S, W oraz E w Australii. Omawia przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia ludności Australii. Wymienia nazwę stacji badawczej na Antarktydzie. Wymagania na ocenę DOBRĄ (Rozszerzające – R) Uczeń, korzystając z mapy, wskazuje i nazywa góry, szczyt, niziny, wyżyny, pustynie i półwyspy Australii. Korzystając z mapy, wymienia główne surowce naturalne i rośliny uprawne Australii. Wyjaśnia wpływ środowiska naturalnego, w tym wód artezyjskich i subartezyjskich, na chów owiec. Wyjaśnia przyczyny niskich temperatur w rejonie okołobiegunowym. Wyjaśnia, co to jest pustynia lodowa. Wymienia rodzaje badań naukowych prowadzonych na polarnych stacjach badawczych. Wymagania na ocenę BARDZO DOBRĄ (Dopelniające – D) Uczeń wymienia czynniki klimatotwórcze oraz strefy klimatyczne Australii i na podstawie klimatogramów charakteryzuje wybraną strefę i typ klimatu. Na podstawie schematu omawia wpływ budowy geologicznej Australii na występowanie wód artezyjskich. Wyjaśnia wpływ środowiska naturalnego, w tym wód artezyjskich i subartezyjskich, na chów owiec. Przedstawia historię odkryć polarnych. Wymagania na ocenę CELUJĄCĄ (Wykraczające – W) Uczeń na wybranych przykładach omawia ekstremalne zjawiska atmosferyczne i hydrologiczne w Australii. Na wybranych przykładach omawia wpływ warunków naturalnych Oceanii na rozwój turystyki w tym regionie. Na przykładach omawia wybrane surowce Arktyki i ich znaczenie dla gospodarki. Wyjaśnia znaczenie Traktatu Antarktycznego dla środowiska przyrodniczego obszarów polarnych.

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH NA LEKCJACH GEOGRAFII

Dostosowanie wymagań edukacyjnych następuje na podstawie:

1. orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz ustaleń zawartych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym;
2. orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania;
3. opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się;
4. innej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującej na potrzebę takiego dostosowania;
5. rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów (dotyczy uczniów objętych w szkole pomocą psychologiczno-pedagogiczną);
6. opinii lekarza o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego.

Dostosowanie wymagań:

1. powinno dotyczyć form i metod pracy z uczniem
2. nie oznacza pomijania haseł programowych, tylko ewentualne realizowanie ich na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych
3. nie może prowadzić do zejścia poniżej podstawy programowej, a zakres wiedzy i umiejętności powinien dać szansę uczniowi na sprostanie wymaganiom kolejnego etapu edukacyjnego

W ramach warunków i form wsparcia umożliwiających realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych konieczna jest indywidualizacja i dostosowanie procesu edukacyjnego do możliwości ucznia z niepełnosprawnością poprzez realizację zaleceń z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, opracowanie i wdrożenie Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego (IPET) oraz modyfikację metod, form i warunków.

Uczeń o inteligencji niższej niż przeciętna - dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

Dostosowania:

1. Omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności.
2. Pozostawianie więcej czasu na jego utrwalenie.
3. Podawanie prostych poleceń.
4. Unikanie trudnych pojęć.
5. Pokazywanie zdjęć, schematów, filmów jako przykładów.
6. Wolniejsze tempo pracy.

Uczeń słabowidzący - dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

Dostosowania:

1. Umieszczenie ucznia w pierwszej ławce i naprzeciwko tablicy i zapewnienie wystarczającego oświetlenia.
2. Praca z modelami i formami, które może uczeń dotknąć.
3. Stosowanie dużej czcionki na papierze np. żółtym.
4. Zachęcanie ucznia do korzystania z przyborów pisarskich o ciemnej i grubej kresce.
5. Wspieranie i zadawanie pytania – „co widzisz?” w celu kontroli widzianego obrazu.
6. Słowne objaśnienia wszystkiego co jest pokazywane.
7. Czytanie tekstów i poleceń.

Uczeń słabosłyszący - dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno – terapeutycznego.

Dostosowania:

1. Posadzenie ucznia blisko nauczyciela, którego będzie dobrze słyszał i czytał wypowiedzi z jego ust.
2. Umożliwienie uczniowi odwracania się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi.
3. Mówienie wyraźnie używając normalnego głosu i intonacji.
4. Unikanie nadmiernej gestykulacji i odwracania głowy.
5. Dbanie o spokój i ciszę w klasie oraz eliminowanie hałasu.
6. Upewnianie się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez ucznia niedosłyszącego.
7. Dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia.
8. Częste zwracanie się do ucznia niesłyszącego w celu mobilizowania go do lepszej koncentracji uwagi.
9. Nieuwzględnianie przy ocenie prac pisemnych dziecka błędów wynikających z niedosłuchu.
10. Wydłużanie czasu na opanowanie koniecznych i podstawowych wiadomości zawartych w programie nauczania.
11. Przy ocenie osiągnięć ucznia doceniać: aktywność i wkład pracy ucznia, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych.

Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną - dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

Dostosowania:

1. Postrzeganie konkretnego ucznia bez presji wymogów programowych, z założeniem, że obowiązująca jest podstawa programowa.

2. Zredukowanie do minimum tematyki o wysokim stopniu abstrakcji.
3. Nauczanie na konkretach i ciągłe odwoływanie się do doświadczenia ucznia.
4. Korzystania z różnorodnych pomocy dydaktycznych.
5. Ciągłe dostarczanie wskazówek w trakcie pracy i stosowanie powtórzeń.
6. Ograniczanie instrukcji słownych na rzecz słownopokazowych.
7. Ciągła kontrola działań ucznia.
8. Upewnianie się, czy uczeń rozumie treści.
9. Umożliwianie pracy w małych grupach i korzystania ze wsparcia i kompetencji kolegów.
10. Rozpoczynanie od rzeczy prostych i stopniowanie trudności.

Uczeń w spektrum autyzmu w tym z zespołem Aspergera - dostosowania na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

Dostosowania:

1. Zminimalizowanie lub całkowite wyeliminowanie elementów rozpraszających.
2. Posadzenie ucznia blisko nauczyciela.
3. Zachowanie schematu pracy i stałości działań edukacyjnych.
4. Wcześniejsze informowanie o zmianach.
5. Używanie prostego i jednoznacznego języka.
6. Treści abstrakcyjne uzupełniane np. rysunkiem, zdjęciem, filmem lub modelem.
7. Uwzględnianie nadwrażliwości ucznia na niektóre bodźce i odpowiednie na niereagowanie.
8. W razie potrzeby wydłużanie czasu przeznaczonego na wykonywanie poszczególnych zadań i prac pisemnych.
9. Powtarzanie poleceń i sprawdzanie stopnia ich zrozumienia.
10. W miarę możliwości sprawdzenia wiedzy ucznia w preferowanej przez niego formie.
11. Dzielenie trudniejszego lub dłuższego zadania na kilka części.

Uczeń ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się – dysgrafia - dostosowania na podstawie opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Dostosowania:

1. Dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzania wiedzy, a nie treści.
2. Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być takie same, jak dla innych uczniów.

3. W miarę możliwości dawanie uczniowi do wklejenia gotowej notatki z lekcji.
4. Jeżeli nauczyciel nie może odczytać pracy pisemnej ucznia, umożliwia jemu jej odczytanie lub udzielenie ustnej odpowiedzi.
5. Dopuszcza pisanie prac pisemnych drukowanymi literami lub na komputerze.

Uczeń ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się – dysleksja - dostosowania na podstawie opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Dostosowania:

1. Unikanie głośnego odpytywania z czytania przy całej klasie.
2. Kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń.
3. Zmniejszenie ilości poleceń do wykonania w przewidzianym dla całej klasy czasie.
4. Wydłużenie czasu pracy ze względu na wolne tempo czytania.
5. Ograniczanie tekstów do czytania i pisania na lekcji do niezbędnych notatek, których nie ma w podręczniku.
6. Preferowanie wypowiedzi ustnych.
7. Dzielenie na mniejsze partie materiału programowego.
8. Dzielenie sprawdzianu z dużej partii materiału na kartkówki.
9. Nieocenianie błędów, lecz tylko treści.
10. Systematyczne przeglądanie notatek w zeszycie.
11. Zauważanie i docenianie postępów.

Uczeń ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się – dysortografia - dostosowania na podstawie opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Dostosowania:

1. Ocenianie merytorycznej strony pracy pisemnej ucznia.
2. Systematyczne przeglądanie notatek w zeszycie.
3. Zauważanie i docenianie postępów.

Uczeń ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się – dyskalkulia - dostosowania na podstawie opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Dostosowania:

1. Ukazywanie przydatności matematyki w życiu codziennym.
2. nakłanianie do „głośnego myślenia” podczas rozwiązywania zadań.
3. Unikanie oceniania metody, którą uczeń dochodzi do wyniku.
4. Docenianie chęci wyliczenia zadania.
5. Zauważanie i docenianie postępów.

Uczeń z ADHD (Zespół Nadpobudliwości Psychoruchowej z Deficytem Uwagi) - dostosowania na podstawie opinii lub orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Dostosowania:

1. Posadzenie ucznia w pierwszej ławce i blisko nauczyciela.
2. Formułowanie poleceń w sposób prosty, dosłowny i jednoznaczny.
3. Wymaganie znajomości skrótów lub uproszczonych pojęć.
4. Dzielenie dłuższego materiału i złożonych poleceń na etapy.
5. Upewnianie się, że uczeń zrozumiał polecenie.
6. Kontrolowanie stopnia skupienia uwagi.
7. Za pomocą dyskretnych sygnałów przekierowywanie uwagi ucznia na zadanie.
8. Podczas lekcji umożliwienie kontrolowanego ruchu.
9. Stosowanie czytelnych, graficznych form notatek.
10. Wspieranie ucznia w organizacji i porządku miejsca do nauki.
11. Docenianie wysiłku i wkładu pracy.
12. Dbanie o pozytywne wzmocnienia.